

Denkstof 'Is God agressief?'

Met 16+ers in gesprek over geweld, geloof en de Bijbel.

Voor wie
16+

Duur
60+ minuten

Onderdeel van programma

Denkstof

Thema

Geloofsopvoeding & Geloofsgesprek

Dit programma gaat over geweld, geloof en de Bijbel. Jongeren kunnen de vraag: 'Er komt veel geweld in de Bijbel voor. Hoe zit dat?', hebben. De Bijbel is een heel reëel boek. Je komt er de mensheid in tegen. Mooie mensen, maar ook de lelijkheid van kwaad, oorlog, misbruik, conflicten en pijn. De bijbelse verhalen zweven niet verheven boven de werkelijkheid. Ingewikkelder is het dat God geweld lijkt op te dragen, bijvoorbeeld als het volk Israël in Kanaän gaat wonen. De volkeren daar moeten worden uitgeroeid. Hoe zit dat? Is dat typisch iets voor het Oude Testament? Aan de andere kant lees je in het Oude Testament ook over Gods genade en geduld, over rechtvaardige wetten, die groot geweld juist voorkomen. Hoe zit het dan? Is God oorlogszuchtig? Worden we opgeroepen tot een heilige oorlog? In het Nieuwe Testament zien we dat Jezus oproept tot het toekeren van de andere wang en geeft hij aan dat gebruik van geweld kwalijke gevolgen heeft: wie naar het zwaard grijpt, zal door het zwaard omkomen.

In dit programma denken de jongeren met elkaar na over geweld in de Bijbel. Waarom is er eigenlijk geweld in de Bijbel? Betekent dit dat God agressief is? Is er wat dit thema betreft een verschil tussen het Oude en het Nieuwe Testament? Geweld is een bekend thema in de leefwereld van jongeren, van gewelddadige games en films tot jonge tieners die zichzelf bewapenen met messen. Bij dit programma denken jongeren niet alleen na over geweld in de Bijbel maar vormen

ze ook een visie op geweld in hun eigen leefwereld.

Dit programma bevat een introductie, verdieping, verwerking en afsluiting. Bij introductie, verdieping en verwerking kan gekozen worden uit twee verschillende werkvormen. Kies werkvormen die het beste bij jou en je groep passen.

Doelen

- De jongeren leren dat, om te begrijpen wie God is, we altijd moeten kijken naar Jezus.
- De jongeren ontdekken wat Jezus zei over geweld.
- De jongeren denken na over geweld in hun eigen leefwereld.

Introductie

- Doelen:
 - De jongeren verkennen het thema 'geweld in de Bijbel'.
 - De jongeren krijgen handreikingen waarmee ze zelf een mening vormen omtrent geweld in de Bijbel.

Optie 1: Stellingen

- Tijdsduur: 30 minuten
- Benodigdheden:
 - Laptop/telefoon met internet;
 - Link van de Denkstof aflevering;
 - Groot vel, stift.
 - Laptop;
 - Kahoot of mentimeter en telefoons, of twee vellen papier met op het ene vel 'eens' en op het andere 'oneens'.

Kies als leiding van te voren of je gaat voor aanpak 1 of aanpak 2 bij het bespreken van de stellingen.

- God is liefde, dus die Oudtestamentische verhalen kloppen niet.
- God is streng, daarom straft Hij mensen.
- God laat niet met zich spotten.
- In het Oude Testament zie je meer hoe God is dan in het Nieuwe Testament.
- God laat het kwaad er niet mee weggkomen, daarom straft Hij soms.
- God zal nooit iemand pijn doen.

Stellingen aanpak 1

Zet de stellingen in een kahoot quiz of in mentimeter. Laat de jongeren stemmen per telefoon. Ga na elke stelling met de jongeren in gesprek. Deel daarbij ook jouw overtuiging als jeugdleider.

Stellingen aanpak 2

Verdeel de zaal in twee delen. Hang aan de ene kant het woord 'eens' aan de andere kant het woord 'oneens'. Laat de jongeren na elke stelling zo snel mogelijk naar het vak van hun keuze rennen. Bespreek na elke stelling de meningen. Deel ook je eigen overtuiging hierbij.

Denkstof aflevering

Kijk nu met elkaar de Denkstof video #12: Is God agressief?

Bespreek met elkaar, na het kijken van de video, de volgende vragen:

- Wat vind je mooi/goed aan de video?
- Waar ben je het mee eens?
- Waar ben je het niet mee eens? En waarom?
- Wie is God voor jou? Schrijf op een groot vel in het midden 'God'. Laat de jongeren woorden noemen waaraan ze denken bij het woord 'God' maak daarmee een woordweb. Ga in gesprek over het woordweb.

Joram slaat aan het begin van de video allerlei spullen aan stukken, hij wil 'op God lijken'. Wat vind je van die uitspraak als het gaat om dit thema?

Optie 2: Kintsugi

- Tijdsduur: Inclusief Denkstof video minimaal 30 minuten.
- Nodig:
 - Laptop/telefoon met internet;
 - Link van de Denkstof aflevering;
 - Per jongere een stuk porselein/aardewerk;
 - Hamer;
 - Bison epoxy lijm;
 - Goudverf;
 - Permanent Marker of goudstift die waterbestendig is.

Denkstof aflevering

Kijk eerst met elkaar de Denkstof video #12: Is God agressief?

Bespreek met elkaar, na het kijken van de video, de volgende vragen:

- Wat vind je mooi/goed aan de video?
- Waar ben je het mee eens?
- Waar ben je het niet mee eens? En waarom?
- Wie is God voor jou? Schrijf op een groot vel in het midden 'God'. Laat de jongeren woorden noemen waaraan ze denken bij het woord 'God' maak daarmee een woordweb. Ga in gesprek over het woordweb.
- Joram slaat aan het begin van de video allerlei spullen aan stukken, hij wil 'op God lijken'. Wat vind je van die uitspraak als het gaat om dit thema?

Kintsugi

Kijk ter instructie [dit filmpje](#).

In het filmpje zie je Joram servies kapot slaan. Hij geeft aan dat God ook agressief is. Inderdaad komen er in de Bijbel, met name in het Oude Testament, best heftige stukken voor! In de Bijbel lees je over het grote verhaal van God met de wereld. Daarin komen niet alleen heftige stukken voor, maar lees je ook over Gods doel met het verhaal van de mensen.

Laat de jongeren het aardewerk aan stukken slaan, maar let op, niet teveel stukken, anders is het niet meer te gebruiken. Laat de jongeren de stukken weer aan elkaar lijmen met de epoxy lijm. Geef hierbij goede instructies, zodat meubilair, kleding en vingers niet vastgelijmd worden! Laat hen daarna, zoals uitgelegd op het filmpje, de scheuren verven met goudverf.

Lees daarna Openbaring 21. Je kunt er ook voor kiezen om alleen de eerste 5 verzen te lezen). Laat de jongeren daarna het eerste deel van vers 5 ("Ik maak alle dingen nieuw") op het servies schrijven.

Ga in gesprek met de jongeren over de gebrokenheid van deze wereld en de oplossing van Jezus aan de hand van deze werkvorm en van Openbaring 21.

Verdieping

Doelen:

- De jongeren denken na over geweld in de Bijbel.
- De jongeren ontdekken Jezus boodschap tegen geweld.

Optie 1: Teksten over geweld

- Tijdsduur: 30 minuten
- Benodigdheden:
 - Bijbel;
 - Pennen en papier;
 - Uitgeprinte Bijbelgedeelten;
 - Post-its;
 - Kranten.

Bijbelgedeelten: Richteren 19: 22-30, Deuteronomium 7: 12-26, Matteüs 26: 52, Matteüs 5: 34-46, Matteüs 11: 15-19. Print de bijbelgedeelten uit.

Reinier noemt in het filmpje verschillende oorzaken van geweld in de Bijbel.

Je kunt verschillende redenen op een rijtje zetten:

- Het gebruiken van geweld van mensen tegen mensen (zoals nu ook voorkomt).
- God die het kwaad wil terugdringen of bestraffen.
- Kwaad dat onderdeel was van de cultuur (bijvoorbeeld slavernij).

Wat vind je van genoemde redenen voor geweld?

- Schrijf de bovenstaande redenen op post-its.
- Zie jij nog andere oorzaken van geweld in de Bijbel? Schrijf deze ook op post-its.
- Lees Richteren 19, Deuteronomium 7: 12-26 en Matteüs 11: 15-19. Welke oorzaak voor geweld past bij welk Bijbelgedeelte volgens jou? Plak die post-its bij het uitgeprinte Bijbelgedeelte.

Zoek naar verhalen over geweld in de kranten.

- Knip de bijbehorende koppen uit en plak ze op een A4. Welke post it zou bij dat geweld passen? Je kunt deze bij de krantenkoppen plakken.
- Lees daarna Matteüs 26: 52 en Matteüs 5: 34-46. Hoe stond Jezus tegenover geweld denk jij? Praat hier met elkaar over door.

Optie 2: Gesprek

- Tijdsduur: 15-20 minuten
- Benodigdheden:
 - Bijbel;
 - Vragen (eventueel uitgeprint).

Bijbel

- Lees met elkaar Johannes 14.

- Waarover gaat dit gedeelte volgens jullie?
- Lees nog een keer vers 7-9. Wat bedoelt Jezus met 'Wie mij ziet heeft de Vader gezien' denken jullie?
- Reinier zegt in het filmpje dat je God alleen kunt kennen als je Jezus kent. Hoe is Jezus volgens Reinier? En volgens jullie? Praat hier over door.
- Wat heeft deze uitspraak van Reinier volgens hem te maken met het geweld in de bijbel? Hoe zien jullie dat? Ga hierover met elkaar in gesprek.

Verwerking

Doelen:

- De jongeren denken na over de bergrede en wat die ons te zeggen heeft over geloof en geweld.
- De jongeren ontdekken wat Jezus zegt over het Oude Testament en vormen een mening over hoe het Oude Testament en het Nieuwe Testament zich tot elkaar verhouden.
- De jongeren ontdekken wat Jezus zegt in de bergrede over vrede en geweld en doordenken dat op een creatieve manier.

Optie 1: Wees vredeestichters!

- Tijdsduur: 15-20 min
- Benodigdheden:
 - Bijbels;
 - Diverse tijdschriften met mooie foto's (denk aan natuurtijdschriften, fotografie tijdschriften, kunst tijdschriften etc.).

Lees met elkaar Matteüs 5.

In een aantal verzen staat: 'jullie hebben gehoord dat gezegd werd' en 'maar ik zeg u'.

Bespreek met elkaar de volgende vragen:

- Jezus verwijst hier naar de traditie van de Joden en naar het Oude Testament. Wat zegt hij hierover?
- Wat zegt dit over hoe wij naar het Oude en het Nieuwe Testament moeten kijken volgens jou?
- Zoek uit de tijdschriften een foto die voor jou symbool staat voor de boodschap van Matteüs 5. Knip die foto uit.
- Iedereen laat om beurten zijn of haar uitgeknipte foto zien. Leg aan elkaar uit waarom deze foto voor jou symbool staat voor Matteüs 5.
- Hoe kunnen wij als jongeren deze week iets van Matteüs 5 laten zien in onze omgeving? Bedenk samen een challenge en houd je daar deze week aan. Houd elkaar via Whatsapp op de hoogte.

Optie 2: Lied over de bergrede

- Tijdsduur: 30 - 40 minuten
- Benodigdheden:
 - Bijbel;
 - Device om muziek af te spelen;
 - Teken en/of schilderspullen;
 - Eventueel lijm en tijdschriften.

Luister met elkaar naar '[Een berg rede](#)' van [Matthijn Buwalda](#).

Lees daarna met elkaar Matteüs 5. Wat zegt Jezus in dit gedeelte over geweld en vrede volgens jou?

Maak een tekening, schilderij of collage naar aanleiding van dit Bijbelgedeelte en dit lied.

Je kunt dit in tweetallen doen of individueel.

Afsluiting

Sluit af met het uitspreken van een gebed en/of het zingen van een lied.

Gebed

Je kunt samen het [Onze Vader](#) opzeggen, of luisteren naar het onze vader. Of op [Spotify](#) naar Onze vader in het verborgene van Huub Oosterhuis, Verzameld Liedboek 248, 249.

Liedsuggesties

- [Een berg rede - Matthijn Buwalda](#)
- [Geef vrede - Sela](#)
- Rust en Vrede - Huub Oosterhuis, in 'Zangen van zoeken en zien': lied 298

Lees hier meer over [Denkstof BEAM >](#)

